

УСЛОВИ УЧЕШЋА У ПРОГРАМИМА КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА МЛАДЕ ЗА УЧЕСНИКЕ, ВОЛОНТЕРЕ И ПРЕДАВАЧЕ

Градска општина Обреновац
Канцеларија за младе

Канцеларија за младе Градске општине Обреновац (у даљем тексту: **Канцеларија**) заштиту деце и младих схвата веома озбиљно и настоји да детаљно регулише питање њихове заштите, како би се створила безбедна и подстицајна средина у којој се права деце и младих поштују и остварују. У складу с тим, а имајући у виду чињеницу да деца и млади представљају посебно осетљиву групу, Канцеларија је развила ове **Услове учешћа у програмима за учеснике, волонтере и предаваче** (у даљем тексту: **Услови**). Дететом или младом особом сматра се свако људско биће млађе од осамнаест година.

1. РАЗЛОГ ДОНОШЕЊА УСЛОВА И ОПСЕГ ЊИХОВЕ ПРИМЕНЕ

Поштовање урођеног достојанства и једнаких, неотуђивих права свих припадника људске заједнице представља темељ слободног и праведног друштва. Деци и младима, као посебно осетљивој и рањивој друштвеној групи, у периоду одрастања припадају посебна брига, заштита и подршка, што је препознато и гарантовано бројним међународним, регионалним и домаћим документима о људским правима.

Сви облици насиља, злостављања, злоупотреба или занемаривања којима се угрожава физички, психички или морални интегритет деце и младих представљају тешко кршење њихових основних права – пре свега права на живот, безбедност, достојанство, опстанак и свеукупни развој. Ризици од повреде ових права могу постојати у различитим окружењима – у породицама, институцијама, организацијама, локалним заједницама, као и у јавним и приватним просторима.

У циљу превенције било ког облика угрожавања, као и обезбеђивања адекватне заштите права деце и младих, Канцеларија за младе ГО Обреновац доноси и примењује ове Услове. Ови Услови утврђују највише стандарде професионалног понашања у раду са децом и младима и обавезују сва лица која долазе у контакт са њима да поступају у њиховом најбољем интересу.

Циљ ових Улова је да се обезбеди доследна и систематска заштита деце и младих у складу са Конвенцијом Уједињених нација о правима детета, као и другим релевантним прописима. Услови се примењују на све активности, програме и пројекте у оквиру којих се успоставља контакт са децом и младима, те се односе на све запослене, волонтере, сараднике, предаваче и остала ангажована лица.

Сви учесници у активностима Канцеларије за младе Градске општине Обреновац имају право да:

1. њихово здравље, безбедност, добробит и најбољи интереси буду од првенственог значаја;
2. уживају своја права у миру, у складу са међународним и домаћим прописима;
3. се развијају складно, у окружењу које подстиче остварење њиховог пуног потенцијала;

4. се вреднују, поштују и разумеју у контексту властите културе, религије и етничке припадности;
5. буду саслушани и да се њихова мишљења уважавају;
6. буду охрабрени на активно учешће у процесима доношења одлука које се на њих односе.

Сврха Услови је да се:

1. осигура безбедност и добробит деце и младих са којима Канцеларија на било који начин остварује контакт;
2. укаже на нужност активног деловања запослених, сарадника и волонтера Канцеларије у случајевима када постоји сумња да су безбедност или добробит деце и младих нарушени.

Услови прецизирају:

1. начин упознавања запослених, сарадника, волонтера и других лица са Условима и процедурама;
2. критеријуме за ангажовање лица која долазе у контакт са децом и младима;
3. кодекс понашања за сва лица која остварују контакт са децом и младима у оквиру активности које Канцеларија спроводи;
4. начин на који се промовишу здрави стилови живота у оквиру Канцеларије;
5. неопходност спровођења процене ризика при планирању активности Канцеларије које подразумевају контакт са децом и младима;
6. правила за употребу личних података деце и младих, као и фотографија и видео записа са њиховим ликом;
7. процедуре за поступање у случају постојања сумње да је дошло до нарушавања безбедности и добробити деце и младих;
8. процедуре надзора над спровођењем Услови.

Опсег примене: Ови Услови се примењују на све:

- запослене у Канцеларији за младе;
- волонтере, спољне сараднике и ангажоване предаваче;
- друга лица која долазе у контакт са децом и младима у оквиру активности, пројеката и програма Канцеларије;
- као и на све учеснике у тим активностима, без изузетка.

2. ИЗЈАВА УСЛОВА: ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА МЛАДЕ ГО ОБРЕНОВАЦ И НАЧИН ДЕЛОВАЊА

Канцеларија за младе ГО Обреновац одлучно је у намери да осигура безбедност, поштовање и пуно остваривање права деце и младих у свим аспектима свог деловања. У области заштите деце Канцеларија се руководи следећим начелима:

- Сва деца и млади имају право на поштовање својих права и на заштиту од свих облика злостављања, занемаривања и експлоатације, укључујући и право на приватност.
- Права деце и младих морају се поштовати без дискриминације, без обзира на расу, пол, боју коже, језик, веру, политичко или друго уверење, национално, етничко или социјално порекло, имовинско стање, инвалидитет, рођење или било који други статус њих самих, њихових родитеља или законских старатеља.
- Сваки облик злостављања деце и младих је недопустив и неприхватљив.
- У свим ситуацијама контакта са децом и младима поступа се у складу са њиховим најбољим интересом и води рачуна о њиховој добробити.
- Канцеларија има обавезу да обезбеди адекватне услове за заштиту деце и младих са којима остварује контакт, као и да им пружи подршку у остваривању њихових права.
- У случају сумње да су права деце и младих повређена, реагује се без одлагања, адекватно и примерено.
- Сви запослени, сарадници, волонтери и друга лица ангажована у активностима које укључују контакт са децом и младима дужни су да, у случају сумње на повреду права или злостављање, без одлагања пријаве надлежној особи именованој одлуком Канцеларије и/или надлежним државним органима.
- Када Канцеларија ради у партнерству на пројектима који укључују децу и младе, дужна је да осигура да партнерске институције/организације испуњавају минималне стандарде заштите и сигурности деце и младих.

Канцеларија ће:

- поштовати прописе државе и омогућити ефикасно спровођење истраге у сарадњи са надлежним институцијама;
- подизати свест свих повезаних са Канцеларијом — запослених, сарадника, волонтера и учесника — о вредностима и принципима заштите деце и младих;
- пружати подршку деци и младима који пријаве повреду својих права или било какав облик злостављања, поступајући у складу са принципом најбољег интереса детета;
- предузимати мере превенције, укључујући обавезну сагласност родитеља/законског заступника за учешће деце и младих у активностима и за употребу њихових личних података, фотографија и видео записа.

3.1. Упознавање са Условима

Сви запослени, сарадници и волонтери Канцеларије који остварују контакт са децом и младима обавезни су да прочитају и поштују ове Услове; копија ће им бити достављена. Ова обавеза важи и за екстерне предаваче и сва друга лица која у оквиру активности Канцеларије долазе у контакт са децом и младима.

Свака млада особа испод 18 година која жели да учествује у активностима Канцеларије мора да има сагласност једног од родитеља/старатеља, при чему ће родитељи и деца бити упознати са постојањем Улова и њиховим садржајем.

Упознавање са Условима представља превентивну меру, јер садржи правила дозвољених понашања и листу понашања која су противправна и нетолерисана.

3.1.1. Сагласност за учешће, фотографисање и обраду података

Пријавом детета за учешће у активностима које организује Канцеларија за младе ГО Обреновац сматра се да је родитељ или законски заступник упознат са овим Условима. Учесницима — односно родитељима/старатељима у случају малолетних лица — Услови ће бити благовремено достављени ради упознавања са садржајем и потврде сагласности, најчешће приликом саме пријаве, чиме се сматра да прихватају све услове учешћа.

Сагласност обухвата и пристанак на фотографисање и снимање детета у оквиру активности, као и на коришћење тих материјала у сврху интерне евиденције, извештавања и промоције програма на званичним каналима Канцеларије (сајт, друштвене мреже, публикације и сл.), у складу са Законом о заштити података о личности.

Уколико родитељ, старатељ или пунолетни учесник не жели фотографисање или снимање, о томе је потребно обавестити Канцеларију пре почетка активности, пожељно писаним путем или електронском поштом. Пунолетни учесници својом пријавом потврђују упознатост са Условима и дају сагласност за фотографисање и снимање, осим ако се приликом пријаве изричито не изјасне другачије.

3.2. Ангажовање лица која остварују контакт са децом и младима

Приликом ангажовања лица која остварују контакт са децом и младима, Канцеларија води рачуна о њиховој компетентности и подобности за рад са децом и младима. У ову групу спадају предавачи, сарадници и волонтери на активностима, програмима и пројектима у организацији Канцеларије. Сва лица ће, пре ангажовања, бити детаљно упозната са постојањем Улова и њиховим садржајем.

3.3. Кодекс понашања

Канцеларија у оквиру Кодекса понашања успоставља смернице о етичким и правилним стандардима понашања одраслих према деци и младима током активности које реализује, у складу са стандардом најбољег интереса детета. Циљ је да деца, млади и одрасли учествују на сигуран и задовољавајући начин.

Понашања која се захтевају:

- Бити свестан шта представља злостављање и злоупотреба деце и младих.
- Бити упознат са знаковима злостављања и одмах пријавити било каква сумњива запажања надлежној контактној особи за заштиту деце и младих.
- Поштовати основна права других и третирали све са достојанством и поштовањем.
- Третирали сву децу и младе једнако: бити инклузиван и недискриминаторен.
- Одржавати високе стандарде личног и професионалног понашања.
- Штитити здравље, сигурност и добробит себе и других.
- Имати на уму вршњачке ситуације високог ризика (нпр. ненадзирано мешање старије и млађе деце; ризици дискриминације малолетника).
- Бити свестан могућности вршњачког злостављања и поступати превентивно.
- Пажљиво комуницирати — водити рачуна о језику, поступцима и односу према деци и младима.
- Применити посебне мере/надзор ради заштите млађе и посебно рањиве деце од било ког облика злостављања, било од стране вршњака или одраслих.
- Обезбедити подстицајно окружење за лични, физички, социјални, емоционални, морални и интелектуални развој деце и младих.
- Охрабривати и поштовати глас и ставове деце и младих.
- Ограничити/онемогућити приступ неприкладном електронском материјалу.
- Увек поштовати поверљивост личних података деце и младих.
- Захтевати сагласност током фотографисања, снимања или прикупљања личних података за потребе активности Канцеларије.
- Осигурати приступачност простора за децу и младе са инвалидитетом.
- Пре догађаја прибавити прецизне информације о неопходној опреми за учеснике са инвалидитетом.
- Када децу прате одрасле особе, обезбедити да те особе не буду млађе од 21 године, осим у изузетним околностима уз претходан договор са представницима Канцеларије.
- Ако учесници остају преко ноћи (вишедневни семинари), распоред дељења соба унапред усагласити, уз сагласност родитеља/старатеља и самих учесника.

Забрањена понашања:

- Било који облик сексуалне активности са децом.
- Радње или понашања која се могу тумачити као малициозна или потенцијално насилна (нпр. непримерено или сексуално провокативно понашање).
- Обављање активности које деца и млади могу сама да раде (облачење, купање, нега), осим ако је неопходна подршка и уз одговарајући надзор/сагласност.
- Дискриминисање, срамоћење, понижавање, омаловажавање или деградирање деце и младих, укључујући све облике емоционалног злостављања.
- Ударање или други физички напад на децу и младе.
- Одобравање или подстицање кршења ових Услови од стране других лица.
- Непотребни физички контакти са децом и младима; ако је контакт неопходан (нпр. загрљај), тражити претходно одобрење младе особе.
- Фотографисање, снимање или прикупљање личних података деце и младих ако то није неопходно за реализацију активности Канцеларије.

Посебно о улози предавача и поступању у ризичним ситуацијама:

Предавачи морају унапред испланирати рад и спровести анализу ризика.

- Свесни су да и они/друга лица могу бити оптужени за злостављање; треба избегавати ситуације које се могу погрешно протумачити.
- Препознати учеснике са сензитивним проблемима (претрпљено злостављање, занемаривање и сл.).
- Водити рачуна о импликацијама физичког контакта.
- Избегавати фаворизовање и претерану блискост са појединцима.

Када се дете/млади понаша агресивно:

- Не одговарати агесијом; увек остати смирен.
- Ако је могуће, изместити агресивну особу из ситуације и/или заштитити жртву.
- Користити непретећи говор тела и миран тон; избегавати физички контакт.

3.4. Едукација и промоција здравих стилова живота

Канцеларија за младе промовише здраве стилове живота и подржава средину без психоактивних супстанци, укључујући дуван и алкохол, било да је реч о активностима унутар или ван просторија Канцеларије. Учесници, сарадници и волонтери обавезни су да промовишу здраве стилове живота у раду са децом и младима. Употреба психоактивних супстанци је апсолутно забрањена.

3.5. Процена ризика и безбедан дизајн програма

Канцеларија је посвећена дизајнирању и пружању програма безбедних за децу и младе. Процена ризика се врши приликом осмишљавања пројеката и активности, а сигурносне стратегије се развијају у складу с тим.

3.6. Извештавање о раду: употреба личних података и фотографија деце

Овај део Услови посвећен је принципима којима се Канцеларија руководи приликом екстерног извештавања о активностима, уз општа начела заштите деце и младих и посебне смернице за запослене, ангажована лица, фотографе, филмске екипе и новинаре.

Да би се осигурала заштита деце и младих у свим ситуацијама, неопходно је прибавити сагласност родитеља или законског заступника из које јасно произилази пристанак за јавно коришћење фотографија/изјава.

3.6.1. Основни принципи

- **Достојанство:** Деца и млади морају бити пристојно и адекватно одевени на фотографијама.
- **Тачност:** Приказивање не сме бити манипулативно или сензационалистичко; избегавати фотографије ван контекста.
- **Приватност:** Не користити информације које дете/младог чине лако препознатљивим (адреса, школа и сл.).

(а) Користити само имена; у појединим случајевима ни имена се не објављују ради заштите.

(б) Материјале чувати у заштићеним фајловима, уз ограничен приступ.

(ц) Фокусирати снимке на активност и, где је могуће, на групу, а не на појединце.

Све недоумице о прикладности материјала пријавити надлежној контакт особи.

3.6.2. Информисани пристанак

Пре снимања/прикупљања личних података за материјале Канцеларије обавезан је информисани пристанак родитеља/старатеља или пунолетног учесника. Учесници морају бити обавештени о намени коришћења и да сагласност могу ускратити.

3.6.3. Интервју са децом и младима

- **Информисаност:** Објаснити ток интервјуа и право да се сагласност повуче у било ком тренутку.
- **Подршка:** Пожељно присуство лица од поверења; учесник бира подршку.
- **Пол:** Узети у обзир осетљиве теме и могућу потребу да интервју води особа одређеног пола.
- **Белешке/снимање:** Најавити бележење/снимање и прибавити дозволу.

3.6.4. Посете фотографа, филмских екипа, новинара и других

3.6.4.1. Спољна лица морају бити упозната са овим Условима пре контакта са децом и младима.

3.6.4.2. Боравак са децом и младима без надзора није дозвољен; обавезна је пратња представника Канцеларије.

3.6.4.3. Родитељи/старатељи и учесници морају бити обавештени о намени коришћења материјала и дати сагласност.

3.6.4.4. Канцеларија мора бити упозната са начином употребе материјала од стране спољних лица.

3.6.4.5. Канцеларија задржава право да забрани фотографисање/снимање ако процени да се Услови неће поштовати.

3.7. Надлежна особа за контакт

Руководилац Канцеларије за младе је особа за заштиту деце и младих, одговорна:

3.7.1. за промовисање Улова и подизање свести о потреби њиховог поштовања;

3.7.2. за надгледање примене Улова;

3.7.3. за упознавање деце и младих са њиховим правима и одраслих са законским обавезама у области заштите;

3.7.4. за пружање подршке и информација сарадницима Канцеларије о питањима заштите деце и младих.

Откривање личних података о деци и младима биће ограничено на лица која морају бити упозната са тим подацима.

3.8. Поступање у случају постојања сумње о повреди права деце и младих и угрожавању њихове безбедности

3.8.1. Сумња на повреду права детета од стране трећих лица

Злостављање је противправно и кажњиво. Предавачи и друга лица која остварују контакт са децом и младима обавезни су да поступају у складу са законом и овим Условима и да пријаве сумњу на злостављање/повреду права надлежној контакт особи у Канцеларији. Пропуштање пријаве третира се као акт прикривања и може бити основ за покретање поступка пред надлежним органима.

Ако постоји сумња или сазнање о злостављању, никада не спроводити самоиницијативну „истрагу“, већ одмах пријавити надлежнима. Када учесник обелодани злостављање, улога одраслих је да пружи подршку и обавесте учесника да су дужни да информацију проследе надлежним органима.

3.8.2. Сумња на повреду права од стране запослених, сарадника, волонтера или других ангажованих лица

У случају сумње да је запослени/сарадник/волонтер или друго ангажовано лице Канцеларије угрозило безбедност деце и младих, Канцеларија сачињава службену белешку и прибавља писану изјаву оптуженог лица, као и изјаву родитеља/старатеља оштећеног учесника.

Канцеларија се званично обраћа родитељима/старатељима и упућује их на могућност пријаве случаја надлежним органима (полиција, Центар за социјални рад).

Ако се, након поступка, утврди основаност оптужби, лицу ће бити трајно онемогућен рад у програмима Канцеларије.

3.8.3. Обавеза поштовања поверљивости

Обавеза поверљивости важи у свим питањима у вези са овим Условима. Информације које обелодане деца/млади и/или други појединци о било ком облику злостављања не објављују се без претходне сагласности детета/младог и њихових родитеља/законског старатеља и/или пријављивача.

Деца и млади (и њихове породице) морају бити у потпуности информисани о току и исходу поступка.

3.9. Надзор над спровођењем Улова и измене/допуне

Канцеларија врши континуирани надзор над применом ових Улова и, по потреби, спроводи њихове измене и допуне.

Надзор и евалуација обухватају проверу примене стандарда из Улова и делотворности мера заштите. Провера се спроводи анкетом међу запосленима, сарадницима, волонтерима и другим ангажованим лицима која остварују директан контакт са децом и младима, са циљем утврђивања степена примене, ефикасности и предлога за унапређење. По потреби, врши се интерни преглед Улова од стране Председника Градске општине Обреновац и предлажу се измене или допуне.